

LIST IZLAZI TJEDNO. GODISNJA PRETPLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.— OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA VIII. BROJ 20.
Sibenik, 16. svibnja 1937.

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU — ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.

Duh

Zemlja ima svoj početak u Bogu. I zemlja, i sve što je na njoj. Naravno, i čovjek.

Tijelo je čovječje stvoreno od zemlje. Ali po samom tijelu uvijek još nije bio čovjek. Tek onda je to postao, kad je Bog u rrtvo i krhko tijelo udahnuo svoj ivotvorni duh.

Prema tome: duh je koji stvara i oživljuje, koji gradi, poljepava i pobjeđuje. Duh! Onaj nad nama i u nama!

Tijelo se pokreće i radi, dok njemu, kao u krhkoj ljupini, tanjuje duh. A netom duh izade zvan tjelesne ograde, tijelo se kosi, umire i trune. Postaje crna, libava zemlja!

Sve što vidimo veliko na zemlji i pod zemljom, djelo je duha. Tehnika, i umjetnost, i dobrotu. Duh je stvaralac, a tijelo je amo oruđe duha.

Zato je onaj jači, u kojemu rebiva jači duh. Jači duhom pojeduju slabije, dižu se nad proječne, vode narode i stvaraju bućnost. To nam potvrđuju svi rošli vijekovi. O tome govori dašnja. A ni u budućim danima eće ta istina doći na manje.

Nije slabici koji je slaba zdravlja i neotpornog tjelesnog ustroja. Slabici su oni koji su malena uha! Zato su živjeli ljudi koji ako su bili krhko tijelo, zarezale lugom svog jakog duha duboke razde na njivi čovječanstva; kao obratno: bilo je tjelesno jakih i ršnih kao klisura, pa ne ostaviše i jednog biljega na zemlji.

Ako živimo, živimo po duhu. O duhu živimo, a po tijelu umiramo. Duhom pobjeđujemo, a tijelo nam je uzrok da bivamo pojedeni. Duh čini da rastu male stvari, a tijelo je koje sve pokvari.

Nisu ruke, u prvom redu i u pravom smislu, stvorile ni onaj brvolak koji u jednom satu proždi na daljinu od 100 kilometara, ni onaj avion koji kroz nekoliko sati može da stigne iz Evrope u Americu. Duh je i kod toga imao prvotnu i glavnu ulogu!

Duh mora da sudjeluje i kod branjanja žitarica i kod okopavanja vinograda, kod žetve i kod berbe. Tako je, eto, važan i snažan, lijep i velik čovječji duh, duh koji ima svoj početak, a nema konca ni sršetka.

Kad je tako, s našim duhom, što ćemo reći o Duhu od kojega je stvoren taj naš duh, kao i sve

Ponovni apel naših primorskih biskupa

Protiv pojavama javnog nemoralala!

Opet se obraćamo na Vas, jer se ljetna sezona približava i s njome moralna razvratnost, koju materijalistično shvaćanje čovjeka i njegovog života u našim kupališnim mjestima i na našim obalama uporno uvada, podržava i širi. Poslanica, što smo je prošle godine na obranu javnoga morala i čestitih običaja izdali i Vama upravili, pobudila je doduše mnogo pažnje, novine su pisale o njoj i čitala se, ali željenog uspjeha nije bilo. Pojave sramotnoga nemoralala zapažale se u svim svojim odurnim i najodurnijim oblicima skoro jednako kao i prije; nadležne vlasti su većim dijelom mirno dopuštale, da se posvuda u javnosti nameću, jer — to je žalost do sada bilo načelo — stranim gostima treba dopustiti punu slobodu, dok se našem čovjeku na tome polju često niti toliko ne dozvoljava, da brani one svetinje svoje, što ih imade i gleda u kršćanskom moralu, u nevinoj djeci, u poštenju života i njegovih običaja!

Poznato je, kako se komunizam posvuda širi. Ne samo Crkva nego i državna vlast duboko je svijesna, koje pogibli prijete društvu od njega. Ali dok Crkva u borbi protiv njemu ide za tim, da se snošaj između Boga i čovjeka uspostavi te da pravednost i ljubav između čovjeka i čovjeka ponovno zavlada, kako jedno i drugo prema njezinoj nauci zapovijedi dekalogu naređuju, primjenjuju državne vlasti protiv njemu samo zakon o zaštiti države, kao da su kazna i zatvor najuspješnije sredstvo u suzbijanju komunizma. Ljuto se vara, tko tako misli. Pa i s visoke strane kod nas već se istaklo, da sve to u borbi protiv komunizma nije dostatno. Istina je, da komunizmu pogoduju i neugodne današnje gospodarske prilike, ali glavni je razlog njegova širenja, i u tome je također bit njegove snage, što promiče pod prividnom borbom za bolje uređenje ljudskog društva sve loše instinkte u čovjeku. Spolna razvratnost zauzimalje među njima prvo mjesto; spolna razvratnost dominira u ljetnoj sezoni i u mnogim našim kupališnim

mjestima i na mnogim našim obalama, te je opće uvjerenje, da je razvratna sloboda onaj faktor, koji silno promiče širenje komunističkog pokreta posvuda pa i u našim stranama.

Opetujemo, niti jesmo niti možemo da budemo protiv prometu stranaca, jer nema dvojbe, da je turizam lijepo vrelo materijalnih prihoda i za žitelje u našem krasnom Primorju. „Ali ako Gospodin ne zida kuće, uzalud se trude, koji je zidaju“ — veli Bog sam (Ps. 126, 1), i naša je dužnost, da u svijetlu te od Boga zajamčene činjenice gledamo i na turizam i njegov pokret, ako hoćemo, da donese narodu i državi istinskih koristi. Sam novac tih koristi ne će nikada donijeti! Moralna razvratnost, kojoj se radi novca u ljetnoj sezoni dopušta sva sloboda, ne može da zazivlje blagoslov Božji na naše prilike i na narod dotično na državu, koja tu slobodu mirno gleda i snosi.

Ponovno dižemo glas i tražimo od svih nadležnih javnih vlasti, da dogovorno s ostalim faktorima, kojima je briga i dužnost za čuvanje kršćanskog morala povjerena, a ti su faktori zastupnici Crkve, roditelja i vjerskih organizacija, sve shodne mjere poduzmu, kako bi se zapriječile sve one pojave nemoralnog vladanja, nastupanja i kretanja u javnosti, što smo ih potanje u prošlogodišnjoj poslanici nabrojili. To je naša zajednička dužnost, koju imamo prema Bogu i prema narodu!

Napose pozivljemo sve one pojedince i organizacije, koje pripadaju Katoličkoj Akciji, da prema svojim ciljevima i u smislu svojih pravila energično i sustavno započnu organizirani rad za suzbijanje nemoralnih pojava, gdje god se one pojavljuju za vrijeme kupališne sezone, dakle bilo to na kopnu bilo na plažama, na moru ili na parobrodima. Sve treba svrsishodno mobilizirati da se nemoral iz javnosti ukloni, da se djeca i mladež, da se narod uopće od njegove zaraze očuva, da se strani svijet nauči štovati naše vjerske i moralne osjećaje i sveti-

što je vidljivo i nevidljivo! Kao što se list gubi u gustoj proljetnoj krošnji, a kišna kap u golemom oceanu, tako se i naš duh gubi pred snagom i veličinom, ljepotom i veličanstvom onog sveobuhvatnog Duha, koji je u početku stvorio nebo i zemlju i ispunio ih letušem, gmizavcima i drugim živim bićima.

Božji Duh! Bez početka i konca; bez mjere i ograničenosti. U njemu se skupila snaga svih snaga i ljepoća svih ljepota. Pa ako naš duh nešto hoće i može, to je sve od svevišnjeg Duha. Čim nas On više samim sobom ispunja, tim smo jači, smioniji i sigurniji za pobjedu.

Bez Božjeg Duha, nikad Augustin ne bi bio prešao iz tame u svijetlo, nikad se njegovo veliko i nemirno srce ne bi bilo smirilo; bez Duha koji oduhovljuje sve što je duhovno i jača sve što je jako, ne bi bilo kršćanskih mučenika, divnih isposnika, ljiljanski čistih djevoja i bezbrojnih žrtava kršćanske ljubavi.

Kad se divimo malom i junačkom Tarziciju, kad plovimo po širokom moru znanja Tome Akvinca, kad se snebivamo pred veličinom ljubavi Vinka Paulskoga ili modernog don Bosca, onda se, zapravo, moramo diviti Božjemu Duhu i snebivati pred Njegovom

nje i računati s njima, te da se Bogu dade u javnosti ona čast, koja Ga ide kao našega vrhovnoga Gospodara i Zakonodavca!

Budno ćemo stražiti i mi sami i u tome smjeru poucupirati Vas, te se možemo nadati, da ćemo uz pomoć Božju i uz odlučnu volju razne zapreke svladati i uspjehe postići, koje će Bog sa svojim blagoslovom bez dvojbe popratiti.

6. svibnja 1937.

Dr Fr. Jeronim Mileta v. r., biskup šibenski, adm. ap.

Dr Kvirin Kl. Bonejačić v. r., biskup splitski jednoć solinski i makarski.

Dr Josip Srebrnić v. r., biskup krčki.

Miho Pašić v. r., biskup hvarski.

Dr Josip M. Carević v. r., biskup dubrovački.

Dr Viktor Burić v. r., biskup senjski i modruški.

Ivo Stjepčević v. r., generalni provikar kotorski.

Socijalno znanje

SLOBODA — ALI KAKO ZA KOGA!

Kad su godine 1848. oci kapucini u Parizu osnovali svoj samostan, imali su neko vrijeme mnogo da trpe od raznih podrugljivaca. Jednoga dana drznuo se neki socijalist, da jednoga od njih napadne na ulici riječima: „Kako se vi usudujete u toj vašoj mantiji da hodate po ulici. To je bezobrazno, da se što takva još usudujete u naše prosvijetljeno i napredno doba.“ Kapucin se mirno okrene napadaču i upita ga: „A tko ste vi?“ — „Ja sam urednik lista „Proleter“, koji se bori za čovječja prava i traži bratstvo, jednakost i slobodu“, odgovori napadač. — „Moj gospodine — odvrati mirno kapucin — pa to upravo i ja tražim. Za to u ime čovječjih prava tražim, da me pustite na miru, da se odijevam, kako ja hoću i da si odabirem način života, kakav ja hoću.“ — U ono doba bili su komunisti još donekle pristojni ljudi, pa se gospodin urednik brzo snašao, pružio ruku siromašnom kapucinu i rekao: „Oprostite mojim riječima, vi imate pravo! Sloboda ima biti za sve!“

veličinom.

Otac je, Sin i Duh Sveti. I ovo troje jedno je. Jedan Bog u trima Božjim osobama.

Otac stvara, Sin otkupljuje, a Sveti Duh oživljuje, grije i posvećuje.

Oca slavimo u svemu, Sinu se najviše klanjamo na Božić, a Duhu je posvećen blagdan Duhova.

Ovogodišnji duhovski blagdan neka nas ponovno potvrdi u uvjerenju da je duh sve, a tijelo malo više od ništa; osobito je to onda kad nas ispunja i posvećuje treća Božja osoba, Duh Sveti.

ZIVOT U KOLHOZIMA NIJE NI SREĆAN NI VESEO...

„Sovjetska Justicija“ (broj 4. g. 1937.) objavljuje slijedeće činjenice, koje dobro osvjetljavaju život ruskih seljaka u boljševičkim kolhozima:

„Pretsjednik kolhoza „Birjukov“ (oblast Skopina sa administrativnim središtem u Moskvi) i njegov predstavnik Kudinov poznate su pijanice koji tuku i sistematski teroriraju seljake kolhoza. Pretsjednik kolhoza „Nikitenko“ (oblast Bogoduhovska, administrativno središte u Vinitui) nemilosrdno goni komunistkinju Vakulenko. Pošto je odbila sve njegove ponude, pored svih presija, koje je on upotrijebio, predsjednik ovog kolhoza naredio je, da odmah napusti kolhoz sa cijelom svojom porodicom.

Pretsjednik kolhoza „Leskin“ (oblast Petrovska, administrativno središte u Saratovu) isključio je potpuno samovlasno i nezakonito 27 seljaka sa kolhoza.

U velikom broju kolhoza određivanje oštrih i teških kazni svakodneva je pojava, jer direkcija na ovaj način podiže sebi autoritet, jako pokoleban. Ne samo predsjednici, nego i drugi upravljači kolhoza određuju samovlasno kazne. Najmanje nevršenje volje upravljača kolhoza najostrije se kažnjava, čak i zbog nedovoljnog izražavanja poštovanja prema predsjedniku kolhoza... Kazna se kreće do 30 radnih dana, t. j. 30 dana radnik provodi na poslu bez nagrade.

Pretsjednik kolhoza „Zora slobode“ (oblast Pensa, administrativno središte Kujbiševa) Darwin odredio je po svojoj vlastitoj inicijativi teške kazne za 98 seljaka. Ove kazne lišavaju seljaka desetodnevne nagrade, a često se određuju i mnogo više kazne. Jedan seljak je kažnjen sa trodnevnom nagradom za to, što je dozvolio, „da se njegova krava bez dozvole hrani travom“. Ali što se samoga Darvina tiče, on prema sebi nije nimalo strog: naredio je, da mu se dostavi 779 kilograma kruha više nego što mu to po pravilima pripada.

Članice kolhoza, kojima je neophodno da dobiju bolovanje, prinudene su pod prijetnjom otpuštanja, da ostanu na radu do posljednjeg dana, iako mogu liječnički da dokažu neophodnu potrebu počede. U slučajevima pak, kad se odobri traženo odsustvo, uprava kolhoza nikad ne daje nikakvu nagradu za to vrijeme.

U jednom kolhozu u oblasti Staljina (administrativno središte Crnomorske-Azovske oblasti) direktor Gričenko ponašao se vrlo uvredljivo i bestidno prema jednoj seljanci, koja je bila prinudena, da se obrati hitno porodilištu. On ne samo da je odbio, da joj dozvoli upotrebu kola, nego je spriječio, da ih ona sama blagovremeno nabavi. Seljanka je na putu porodila, dijete je nastradalo i mati je morala dugo poslije toga da ostane u bolnici.

Desetine ovakvih i sličnih slučajeva mogu se navesti, u kojima su seljaci, članovi kolhoza, bili izvedeni pred sud za potpuno beznačajne prestepe i osuđeni na teške prinudne radove.

Podlistak

Zašto?

(Peto pismo drugu)

Dragi druže, evo da Ti se javim poslije toliko vremena. Znam, da željno očekuješ moje pismo. Zahvali Kitty na pozdravu. Reci joj, da je ipak ne mogu zaboraviti.

Čuj me, druže! Hoću da Ti otvorim svoje srce. Hoću da Ti razotkrim svoju tugu i bol.

Druže, zašto je ovakav svijet? Zašto još sunce obasjava zemlju? Zašto se mjesec ne sakrije i ne utone u svoj mrtvački, smrdljivi mrak?

Vidim Te kako se čudiš nada mnom. Osjećam Tvoje pitanje: Zašto? Evo: zašto?

Možda si čitao u novinama (sigurno jes!), da je izbila velika pobuna u Kataloniji. Pobunili su se „borci za demokraciju“: anarhisti pučkofrontaši protiv komunista pučkofrontaša.

Oh, oh, druže!

KOMUNIZAM, NARODNI FRONT I NEMORAL

U samoj naravi boljševizma je, da pomaže širenje nemoralna, zato, što to zahtijeva mentalitet jednog pravog boljševika, a zatim i zbog toga, što se taktički može da iskoristi, jer je poznato, da će se simpatije omladine privući mnogo lakše, ako joj se dozvoli sve, što želi. Crveni vode smatraju da treba apsolutno sve dozvoliti omladini, i čak je na to potiču svojim govorima. Mnogobrojni primjeri pokazuju, da se u SSSR jedna mlada djevojka koja odbija insistiranje jednoga komuniste, smatra članom buržoaskog društva i s njom se postupa kao i s čitavim ovim staležem.

Kongres ženske komunističke federacije, održan u Parizu još 16. XI. 1924. godine, zaključio je: „Porodica je buržoaska ustanova... Porodicu treba uništiti... Žena pretstavlja običnu životinju, ako voli svoju djecu...“

Rezultati i posljedice ovakvog morala opisani su u službenoj moskovskoj „Pravdi“ od 24. III. 1925. godine na ovaj način: „Moral naše omladine je strašan. Sve, što ne odgovara momentanom ostvarenju najružnijih gestova i najnižih instinkata, smatra se od komunističke omladine kao buržoasko predrasude. Pri tom posljedice ovakvog shvatanja naročito za ženu su užasne...“

Lako je zamisliti, koliko se za posljednjih deset godina omladina udaljila od onih zadataka, koji su na njoj ležali prije revolucije, i koliko je ona nastradala za to, što su vode imajući sitne stranačke interese pred očima izgubili iz vida osnovne zadatke budućnosti čitavog naroda, njegovog morala i njegove sudbine.

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 16. V.: Duhovi. Slazak Duha Svetoga na apostole. Duhovi su jedan od najvećih blagdana i rođendan katoličke Crkve. — Sv. Ivan Nepomuk. Rodio se u malenom češkom gradu Nepomuku g. 1330. Bio je svećenik i dvorski kapelan na dvoru češkog kralja Većeslava. Ivan se isticao svetim životom, pa ga je kraljica Iva izabrala za svog ispovjednika. Jednog dana kralju Većeslavu sinu paklena namisao: htjede ooznati grijeh svoje žene. Dade dovesti preda se Ivana, ispovjednika svoje žene. I reče mu: „Ili mi kaži kraljične grijeh, ili ćeš umrijeti.“ Kad je svetac najodlučnije to odbio, kralj ga baci s gradskog mosta u rijeku Moldavu g. 1383.

Ponedjeljak, 17. V.: Duhovski ponedjeljak. — Sv. Paskval. Rođen je g. 1540. Da preživi, pasao je blago i stado kod raznih gospodara. Kasnije otiđe u franjeve i postade brat laik. Uvijek bijaše skroman i pobožan, a osobito se isticao u štovanju presv. Euharistije. Umro je 17. V. 1592.

Utorak, 18. V.: Sv. Venancij. Polovinom 3. v. u petnaestoj godini života radi sv. vjere pretrpi mučeničku smrt.

Srijeda, 19. V.: Kvatre. Post i nemrs. — Sv. Celestin. Papa. Prije nego je postao Papa zva se Petar Morone i trajno živio u pustinji. G. 1292. postao je Papa, ali iz velike želje za pustinjskim životom

Ne bih bio vjerovao „fašističkim“ hrvatskim novinama. Ali to su donijele i „demokracije“: „Novosti“, „Politika“, „Pravda“ i „Vreme“. A baš je to tako slabo!

Zašto se to moralo dogoditi? Zašto? Oh! Oh!

Već me moji neprijatelji napadaju:

— Čuješ ti, eno pogledaj malo u novine... Pazi kako se „demokrate“ (rugaju mi se) pobuniše protiv sebe... Demokrate ne tuku se međusobno noževima, puškama, revolverima. A vi? ... Vi ste — vele — hoćemo reći: ti i oni koji se nazivate demokratama i prijateljima naroda obični prevaranti i lažovi!

— Zašto — velim — tako govorite?... Mi i jesmo prijatelji naroda! Mi se borimo za socijalnu pravdu! Mi smo složni!

— Eh, eh, prijane — vele oni i pucaju od smijeha — dosta si lagao... Kažeš da ste složni?... Jest, jest, složni ste u pljačkanju i ubijanju. Toliko ste složni da ste se od puste sloge počeli međusobno ubijati. Ta vaša sloga je obični švindl....

odreče se papinske časti i opet povraća u pustinju.

Četvrtak, 20. V.: Sv. Bernardin Sijenski. Rodio se g. 1380. Bio je franjevac i nadaleko poznat radi svoje velike ljubavi prema Gospi i sv. čistoci. Svojim propovijedima mnoge je obratio. Umro je 1444.

Petak, 21. V.: Kvatre. Post i nemrs. — Sv. Feliks. U djetinjstvu bijaše pobožan pastir, a kad je odrastao stupi u kapucinski red i postane brat laik. Preminuo je 1587.

Subota, 22. V.: Kvatre. Post i nemrs. — Svršava uskršno vrijeme i vrijeme za primitak uskršne pričesti. — Sv. Julija, djevoja i mučenica. Najprije bijaše zarobljena, a zatim radi sv. vjere propeta na križ.

Nedjelja Duhova

Citanje Djela Apostolskih (2, 1—11):

— Pošto se navršio pedeset dana, bijahu svi učenici zajedno na istomu mjestu. I najedamput nastade šum s neba, kao kad puše silan vjetar, i napuni svu kuću gdje su sjedili. I pokazase im se razdijeljeni jezici kao od vatre i stade na svakoga od njih, i napuniše se svi Duha Svetoga, i stadoše govoriti raznim jezicima, kako im Duh Sveti davaše da govore. A u Jeruzalemu su (tada) stanovali Židovi, ljudi pobožni od svakoga naroda, koji je pod nebom. A kad nastade ovaj glas, skupi se mnoštvo ljudi i smete se, jer je svaki od njih slušao gdje oni govore njegovim jezikom. Svi se stanu diviti i čuditi govoreći: Nijesu li svi ovi koji govore, Galilejci, pa kako mi čujemo svaki svoj jezik u kom smo se rodili? Parčani i Medanji, i Elamljani i stanovnici iz Mezopotamije, iz Judeje i Kapadocije, iz Ponta i Azije, iz Frigije i Pamfilije, iz Egipta i krajeva Libijskih, što su oko Cirene, i pridošlice Rimljani, također i Židovi i požidovljeni. Krečani i Arapi; čujemo ih gdje našim jezicima govore o veličanstvu Božjem.

† Sliječi sv. Evanđelje po Ivanu (14, 13—31). — U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Ko ljubi mene, riječ će moju opsluživati, i Otac će moj ljubiti njega, i k njemu ćemo doći, i kod njega ćemo se nastaniti. Ko ne ljubi mene, riječi moje ne opslužuje. A riječ koju ste čuli, nije moja, nego Onoga koji me je poslao, Oca. Ovo sam vam govorio dok sam s vama. A Utješitelj Duh Sveti, koga će Otac poslati u ime moje, on će vas naučiti svemu, i napomenut će vam sve što god sam vam rekao. Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam, ne dajem vam ja kao što svijet daje. Neka se ne smuti srce vaše, i neka se ne plaši. Čuli ste da sam vam ja rekao: Idem i doći ću k vama. Da me ljubite, uistinu biste se radovali što idem k Ocu, jer je Otac veći od mene. I sad sam vam kazao, prije nego li se dogodi, da vjerujete kad se dogodi. Već neću mnogo govoriti s vama, jer dolazi poglavica ovoga svijeta, ali na meni nema ništa. Nego da pozna svijet, da ljubim Oca, i kao što mi Otac daje zapovijed, onako činim.

Značenje Duhova

Narod najviše slavi dva blagdana u godini, a to je Božić i Uskrs. Pa ipak, blagdan Duhova, koji danas slavimo, pedeset dana poslije Kristovog Uskršnuća, ništa ne zaostaje po svojoj važnosti i veličini za tim dvama blagdanima.

Apostoli su bili s Marijom skupljeni u dvorani zadnje večere. Bili su u očekivanju. Sabrani i gorući u molitvi. I, najednom, soba je bila ispunje-

— Kako? Kako? — velim.

— Jest, obični švindl — vele... Eh, eh, svi bi vi — komunisti i anarhisti htjeli vlast. Htjeli bi, kao 1917. godine u Rusiji, da vlašću baštinite bičeve i kundake kako bi tukli i ubijali bez zakonske odgovornosti narod... A ipak govorite s medom u ustima o ljubavi prema narodu. Radi te vaše „ljubavi“, t. j. prema vlasti i sili počeli ste se u Španiji buniti. Zato Franko napreduje...

Ja pogureno stojim.

— Hajde, eh — vele — pa laži i dalje. Hrvatski narod će obračunati s vama, jer ste ga izdali...

Druže, tako su mi govorili! A ja nijesam mogao ništa da dokazem obratno. Sto ću i dokazivati kad govore istinu... Znam, druže, da su se oni dolje u Španiji: anarhisti i komunisti pobunili baš radi vlasti i moći. To je tačno! Pa onda što bih i mogao dokazati našim neprijateljima. Jedino me tješi da su još radnici uz nas i što i oni još nijesu progledali.

Uh, što su naši tamo u Španiji ljudi pa se međusobno kolju i tako pokazuju svijetu otvoreno i jasno svo-

na velikim šumom vjetra, a nad nj hove glave siđe Sveti Duh u oblik ognjenih jezika.

Nikad se dotada nije tako vidljivo i tako silno objavila treća Božja osoba, Duh Sveti.

Krist je smrću, uskršnućem i, ko načno, uzašašćem na nebo, otkupio čovječanstvo. U krvi, koja mu je na kržu protekla iz boka, bila je rođena Njegova zaručnica i naša majka sveta Crkva. Pa ipak se Duhovi smatraju kao rođendan sv. Crkve, jer je taj da Duh Sveti ulio u nju, u tajanstven Kristovo tijelo, svoj vrhunaravni život.

Prije odlaska u nebo, Krist je obećao poslati svog Duha Utješitelja. Zato su Duhovi i živa potvrda Njegovog obećanja.

O Božiću se postavljaju po kućama i crkvama jaslice s Božjim Djetetom, a o Uskrsu se napravlja Božji grob, da nam tako živo budu pred očima dva velika otajstva: Utjelovljenje i Otkupljenje. O Duhovima nemamo ništa što bi nam moglo predočiti veličinu i duhovsku moć. Pa baš zato što je Sveti Duh sa svojim milostim nevidljiv za tjelesne oči, vjernici Crkve premano mole i časte, premano mu se klanjaju.

No pravom kršćaninu nevidljivo Svetog Duha ne bi smjela smetati njegovoj odanoj ljubavi i pobožnosti prema trećoj Božjoj osobi. Jer mi nemamo samo tjelesne nego i duhovne oči!

Duhovi su blagdan života. — Proroda je, doduše, sva oživjela, ali ipak je malo života u ljudima. Kao da je ušlo u njih neko čudno mrtvilo, koje im oduzima i ono malo tjelesne snage koju posjeduju. I skoro nema više volje za životom; ne toliko za životom tijela, koliko za onim višim, duševnim životom. I niko ne može više povratiti čovjeku tako uzvišen život osim Svetoga Duha.

Duhovi su blagdan ljubavi. — Ljubavi velike, čiste i nadnaravne.

Ljubav nije izraz tijela nego duše. A Sveti Duh je duša tajanstvenog Kristovog tijela, a to je sveta Crkva.

Radi svega toga Crkva je dana radosna. U zanosu je, koji bi htjela na nas prenijeti.

Ako smo ikada molili za duhovske darove, to molimo, od srca i iz sv. duše, danas. Molimo s Crkvom poslije poslanice:

Svim što vjeru imaju,
što se u Te ufaju,
sedam svojih dara daj!

Litur.

Katoličke pobjede

ALJA RAHMANOVA —
KATOLIKINJA

Saznaje se, da je ugledna ruska emigrantska književnica Alja Rahmanova još prije godinu dana prešla na katoličku vjeru. Njena se djela prevode na sve svjetske jezike. I na hrvatskom jeziku nedavno je ugledac svijetlo prijevod njezine knjige „Tvor-nica novoga čovjeka“. Formalni prijelaz obavljen je u Salzburgu.

Tom prilikom izjavila je, da ju je na taj korak navelo katoličko štovanje Presvete Euharistije.

je prljave namjere. A Franko likuje i otima komad po komad zemljišta. Eto, to me boli!

Druže, zato se pitam: Zašto sunce još uvijek daje dan? Bolje bi bilo da potamni, jer bismo možda u tami — po našem starom običaju — nešto ugrabili!

Zašto borba anarhista i komunisti u Španiji? Zašto?

— Nema moralne podloge — vele mi neprijatelji Hrvati.

To je istina, teška istina!

Zašto Franko pobjeđuje? Zašto? — Njegova se borba temelji na moralu — odgovaraju mi neprijatelji Hrvati.

I to je istina!

Ali zašto mi u nemoralu ne možemo pobijediti? Zašto je u Rusiji slabo? Zašto smo lažovi? Zašto mi komunisti nemamo povjerenje svih naroda?

Zašto?

To mi odgovori! Utješi me!

Puno Te pozdravlja i voli

neutješni drug

Enigmata.

Po državi

O KRVAVIM DOGADAJIMA U SE-
NJU izdano je ovo službeno saopćenje:
„Dana 8. i 9. o. mj. prilikom boravka
hrvatskog pjevačkog društva „Trebevića“
i Senju održana je ujedno i proslava dana
Matije Gubca i braće Radića. U ovoj pro-
slavi uzelo je učesća nekoliko hiljada ljudi
z susjednih srezova. Već u toku dana neki
neodgovorni elementi, koji su također do-
šli na ovu proslavu u namjeri da istu is-
koriste u nedozvoljene svrhe, na raznim mje-
stima grada proizveli su ispađe, za koje su
predviđene u kaznenom zakonu teže kazne-
ne sankcije, tako da su vlasti morale skre-
nuti pažnju priređivačima na ove pojave u
cilju da se izbjegnju sukobi i incidenti, ko-
ji bi se iz toga mogli izroditi. Međutim
stoga dana oko 19 sati nakon završenih
priredaba prilikom odlaska učesnika iz Gos-
pića, koji su prolazili gradom u otvorenom
amionu, došlo je ponovno do težih ispada i
lo pucanja iz kamiona na organe žandarme-
rije, koji su se na putu našli. Ovim pril-
ikom stradalo je životom šest lica i šest je
lica ranjeno. Tim povodom određena je
specijalna istražna upravna i sudska kon-
misija, da na licu utvrdi činjenično stanje.
Među ubijenim i ranjenim licima ima i
akvih, koja su osuđena radi učesća u po-
natoj ličkoj ustaškoj aferi i takvih lica,
koja su poznata kao komuniste.“

NOVE POPLAVE SAVE. Posljednjih
dana vodostaj Save stao je ponovno da se
obično naglo penje, jer su svi bosanski pri-
boci počeli da donose nove bujice. Tako se
desilo, da se uz Savu od Jasenovca naniže
išlo u vodi 6 varošica i više od 30 sela.
U nekim selima voda je visoka po 2 metra,
pak je stanje stanovnika teško. Morale su
se poduzeti hitne mjere za spasavanje sta-
novništva. Slavonški Brod je još izvan opas-
nosti, ali veliki dio Bosanskog Broda već je
evakuiran, jer su nasipi počeli da popuštaju.

PRAVILNIK O UMJETNIM UŽIGA-
CIMA. 29. IV. t. g. stupio je na snagu novi
Pravilnik o umjetnim upaljačima i užiga-
cima. Monopolska taksa za svaki upaljač sa-
la iznosi 100 dinara, bez obzira na metal.
sta se mora plaćati svake godine do konca
miječnja. Kao dokaz o plaćenju taksi služiti
e naročita priznanica (legitimacija) odno-
no specijalne markice. Svaki vlasnik upa-
ljača odnosno užigača mora već u ovoj go-
dini nabaviti tu legitimaciju, jer će se
nače smatrati krijumčarem i kazniti po mo-
polskom zakonu. Za 1937. naplatiti će
na one upaljače od običnog metala na
koje je prije taksa već plaćena samo razli-
ka takse u iznosu od 50 dinara. To su upa-
ljači monopolskog izdanja i oni upaljači,
koji su pri uvozu žigosani. Za one upaljače
koji su žigosani 1928-29. naplatiti će se
puna taksa u iznosu od 100 dinara, jer se
prilikom žigosanja tih upaljača nije na-
plaćivala nikakva taksa. Ovo se odnosi i na
paljače koji su montirani na automobilima.
Vlasnici žigosanih srebrnih i posrebrnih u-
paljača koji su platili prije taksu, dobit će
za ovu godinu besplatnu priznanicu, jer
e prije taksa iznosila 100 dinara. Vlasnici
žigosanih zlatnih i pozlaćenih upaljača do-
bit će pored priznanice besplatno još i jednu
markicu za iduću godinu to jest 1938., jer
e prije taksa iznosila 200 dinara. Naročito
e skreće pažnja vlasnicima nežigosanih u-
paljača, da se ne će optuživati ni kažnja-
ti ako plate propisnu taksu od 100 dinara
na tekuću godinu. Rok za plaćanje takse po-
eo je 29. IV. i traje do 29. VII. o. g.
Taksa se ima platiti kod najbližeg odjeljenja
financijske kontrole, gdje će interesiti do-
iti i sva detaljna obavještenja. Uporavljaju
e vlasnici upaljača da u vlastitom interesu
predviđenom roku nabave legitimacije, jer
se po isteku ovoga roka kontrola nad u-
potrebom upaljača poostriži.

TRGOVAČKI UGOVOR S DANSKOM
potpisan je 5. t. mj. Danska je osigurala
jugoslaviji posebne kontingente za šljive,
pekmez, svježe grožđe, vino i druge poljo-
vničke proizvode.

OTVORENJE ISELJENICKOG MU-
ZEJA U SPLITU. 6. t. mj. na svečan na-
čin otvoren je u Splitu Iseljenički Muzej u
prostorijama Iseljeničkog Kluba. Ovaj muzej
prikazuje u slikama, mapama i dokumenti-
ma rad naših iseljenika u stranom svijetu.

PRVA ŽENA — CLAN JUGOSLA-
VENSKE AKADEMIJE. Nedavna glavna
godišnja skupština Jug. Akademije znanosti
umjetnosti izabrala je za svoga člana knji-
ževnicu Ivanu Brlić-Mažuranić. Tako ova
naša hrvatska književnica, koja je hrvatskoj
književnoj kulturi prokročila put u daleki
strani svijet, ulazi kao prva žena u redove
članstva ove naše najviše naučne ustanove
na slavenskom jugu.

BORBE U VAZIRISTANU blizu sje-
verno zapadne granice Indije još uvijek tra-
ju. Opor pobunjenika protiv britanskog voj-
nih snaga još je jak.

Protiv bezbožnog komunizma

Papina enciklika „Divini Redemptoris“

(Nastavak 6.)

Što je društvo?

Uzajamna prava i dužnosti
između čovjeka i društva

20. No Bog je isto tako htio da
čovjek bude rođen i određen za ljud-
sko društvo, koje zaista traži sama nje-
gova narav. Društvo je naime po za-
misli božanskoga Stvoritelja naravna
zaštita, kojom se svaki građanin može
i mora služiti, da postigne određenu
mu svrhu, jer društvo je radi čovje-
ka, a ne čovjek radi društva. To se
pak ne smije shvatiti u duhu *indivi-
dualističkog liberalizma*, koji podređuje
zajednicu pretjeranim željama i
uobnostima pojedinaca, već radije u
tom smislu, da svi oni što su povezani
putem organske zajednice s društvom,
na temelju uzajamne suradnje, mogu
postići pravo naravno blagostanje. K
tomu još i u tom smislu, da se po
ljudskom društvu razvijaju i dodu do
svoje moći ona pojedinačna i javna
duševna svojstva, koja su ljudima po
naravi prirodna te koja nadilaze ča-
sovit i pojedinačke koristi, a u dru-
štvom uređaju lijepo odrazuju bo-
žansko savršenstvo, što se nikako ne
može dogoditi kod pojedinih ljudi.
Ovo i zato čovjeku služi, da ovu sli-
ku božanske savršenosti prizna i opet
je vrati Stvoritelju iskazujući Mu što-
vanje svojom hvalom i klanjanjem.
Jedino naime ljudi, a ne bilo kakvo
ljudsko društvo, nadareni su razumom
i moralno slobodnom voljom.

30. Međutim, kako se čovjek ne
može riješiti onih dužnosti, koje po
zapovijedi Božjoj ima prema ljudskom
društvu, pak zato predstavnici vlasti
imaju pravo, ako se on zakonito ne
protivi ovoj obvezi, da ga prisile na
izvršenje dužnosti, isto tako ni dru-
štvo ne može građanina lišiti onih
prava, koja mu je udijelio Bog Stvo-
ritelj i kojih smo važnija već gore
ukratko spomenuli, niti mu onemogu-
ćiti njihovu uporabu. Dakle sam naš
razum traži i u skladu je s njim, da
sve zemaljske stvari budu čovjeku na
uporabu i korist, te da se tako po nje-
mu vrate Stvoritelju. Na to se si-
gurno odnosi ono, što Apostol Naroda
piše Korinćanima, kako treba nasto-
jati oko kršćanskog spasenja: „Sve...
je vaše, vi ste Kristovi, a Krist je Bo-
žji“ (I Kor. 3, 23). Dok dakle *komu-
nističke* zasade našu osobu tako osi-
romašuju, izvrćući pojmove odnosa čo-
vjeka i društva ljudski razum i Božja
objava naprotiv tako je uzvišeno uz-
visuju.

Gospodarsko-socijalni po-
redak.

31. O ekonomsko socijalnom po-
retku i o radničkom pitanju su direk-
tivni principi izloženi u socijalnoj en-
ciklici Leona XIII. („Rerum nova-
rum“) a u našoj enciklici o obnovi
društvenoga poretka („Quadragesimo
anno“) su prilagođeni zahtjevima na-
šega vremena. U toj enciklici smo to
ponovno insistirajući na vjekovnoj nau-

Novi ustav Irske

Svoji na svome!

Novine javljaju da je de Valera,
voda irskog naroda, objavio nacrt no-
vog irskog ustava. Po povomu ustavu
— Irska je: suverena, nezavisna i de-
mokratska država. To znači: svoji na
svome, u punom smislu riječi.

Narod, koji cijeni duhovna dobra,
ne umire. Iz borba i okršaja može
izaći okljašten i ranjen, ali ne smr-
vljen i ubijen. To je riječ istinita i
dokazana. Irski su glasni svjedoci za to.

Čija je staza bila trnovitija od
one, kojom se penjao irski narod? Či-
ja je Kalvarija bila krvavija od one,
na kojoj je posrtao Irac? — Riječ je
da je lakše imati posla s neprijateljem
kulturnijim od sebe. Ali istinita je i
ona: uticajima kulturnijeg neprijate-
lja ćeš prije podležiti, nego onoga koji
je surov i nazadan, pa zato nepro-
mišljen i naprasit.

Irski su bili u stoljetnim borbama
s neprijateljem koji se nije odgajao
u balkanskim klanovima, nego s nar-
dom koji i danas, ali teško je reći do-
kle će, igra prvu ulogu na morima ko-
ji opasuju Evropu i Aziju. Isprsatvi
se Engleskoj, ne sada, kad se zvijezda
njevina naglo naginje zapadu, nego

ci Crkve o individualnom i socijalnom
karakteru privatnoga vlasništva, pre-
cizirali prava i dostojanstvo rada, od-
nose cjelovorne potpore i pomoći, ko-
ja mora postojati između onih koji i-
maju kapital i onih koji rade, pla-
ću, koju na temelju stroge pravde i-
ma dobiti radnik za sebe i za svoju
obitelj.

32. U istoj našoj enciklici smo
pokazali, da sredstva za spasenje da-
našnjega svijeta od žalosnoga unište-
nja, u koji ga je srušio liberalizam,
ne nalazimo u borbi klasa i teroru, ni-
ti u autokratskoj zlopotrebi državne
vlasti, nego u tom, da socijalna pravda
i osjećaj kršćanske ljubavi prožmu go-
spodarski i socijalni poredak. Pokazali
smo, kako zdravi napredak ima biti
ponovno izgrađen po pravim načeli-
ma zdravog korporativizma, koji po-
stuje nužnu socijalnu hijerarhiju i ka-
ko se sve korporacije imaju udružiti
u harmonijskom jedinstvu, da mogu
težiti za općim dobrom države. Os-
novna i glavna misija javne društvene
vlasti sastoji se upravo u uspješnom
promicanju ove harmonije i koordina-
cije svih socijalnih snaga.

Socijalna hijerarhija i po-
vlastice države.

33. Da se ostvari ova organska
suradnja i mir, katolička nauka za dr-
žavu traži toliko dostojanstvo i au-
toritet, koliko je potrebno, da njihovi
nosioći budnom brigom očuvaju bo-
žanska i ljudska prava, koja Sveto Pi-
smo i crkveni Oci tako često naglasu-
ju. Tu treba istaći, da se veoma va-
raju oni, koji tvrde, da u ljudskom
društvu svi imamo ista prava i da ne
postoji zakonita hijerarhija. Dosta je,
da se pozovemo na gore spomenute
Enciklike Leona XIII., a posebno na
one o vlasti države (Diturnum illud)
i na drugu o kršćanskom uređenju
države (Immortale Dei). U njima ka-
tolik nalazi sjajno izložena načela vje-
re i razuma, koja će mu omogućiti,
da se očuva od zabluda i opasnosti
komunističke koncepcije države. Oti-
manje prava i zarobljavanje čovjeka,
negiranje prvoga podrijetla države i
državne vlasti, strahovita zloraba
javne vlasti u službi kolektivističkoga
terora su obratno od onoga, što od-
govara prirodnoj etici i volji Stvori-
telja. Bilo čovjek, bilo ljudsko društvo
vuku podrijetlo od vječnog Stvorite-
lja i od Njega su uzajamno uređeni.
Dakle ni pojedinac ni društvo ne mo-
že izmaknuti odnosnim dužnostima, ni-
ti zanijekati ili umanjiti prava dru-
goga. Sam Stvoritelj je uređio ovaj
uzajamni odnos u njegovim osnovnim
potezima i nepravedno je uzurpiranje
ono što si prisvaja komunizam, kada
mjesto božanskog zakona, osnovana na
nepromjenljivim načelima istine i lju-
bavi, nameće politički stranački pro-
gram ishitren od ljudi i pun dvoличи-
sti.

(Nastavit će se.)

našem konačnom cilju mora biti u-
pućen sav rad i ljudi i država, mi,
narod Irske, ponizno priznajemo naše
obveze prema našem božanskom Go-
spodaru Isusu Kristu, koji je pomo-
gao naše oce kroz stoljeća borba, te
se zahvalno sjećamo njihove junačke
i nepopustljive borbe, da uspostave
nezavisnost našeg naroda, te sebi da-
jemo ovaj ustav“ — — —

Ustav svršava riječima:

„U slavu Bogu i na čast Irske.“

I bilo na čast Irske i Iraca!

Uopće se u nacrtu ustava odra-
zuje odanost Iraca rimokatoličkoj Cr-
kvi i vjera u Svevišnjega.

Narod duboke vjere u konačnu
pobjedu istine i pravde dolazi do os-
tvarjenja svojih visokih ciljeva. Garant
sigurne pobjede jest Bog — istina i
pravda. Visoki moralni život stvara
narod ideja i viteškog izdržanja u
borbi. Ne samo vjera u Boga, nego
i priznanje Boga, usklađivanjem naše-
ga života prema propisima vječnosti.

Katolicizam, komu Iraci odaju jav-
no priznanje, vrelo je, na komu se
napajao duh irskog naroda u nje-
govoj krvavoj i teškoj borbi za sa-
mostalnost svoju.

Pa da! Nijedan sistem ni nazor
na svijet ne bi Irce bio priveo pobje-
di konačnoj i sigurnoj. Svi bi bili
zdvojili ili poklonili se. Katolicizam
ima ravnu liniju, i u toj ravnoj liniji
formira duh pojedinaca i naroda. U
tomu i jest veličina i božanska snaga
njegova — da on, internacionalan,
stvara u svomu krilu odlučne borce za
rodenu grudu.

Da li će probudeni katolicizam
Hrvatima škoditi ili koristiti? Ko ima
pravo: onaj koji katolicizam osvježuje
ili onaj koji ga slabi?

Probudene katoličke snage su ne-
popustljive u borbi za načelo: svoji
na svome!

Junior

Naši dopisi

Vodice

MLADU MISU pjevao je 9. t. mj.
mješćanin fra Ciro Markoč. Bilo je lije-
po; kao na mladomisničkom slavju. Pri-
godnu propovijed je imao fra Krsto dr
Kržanić.

PJEVANJE na koru bilo je na visini.
Za selo je to i nešto više od dobra. Časnim
sestrama svako priznanje! Mogu biti zado-
voljne s uložnim trudom. Mora se spo-
menuti i vlč. don Ivu Jurčeva kao diri-
genta našeg marnog zbora. Solo pjevanje:
Mila Juričev, Mihovilka Juričev, Zafron i
Furlan — bilo je na visini. Samo naprijed!

AKADEMIJU na otvorenu priredili su
Križari. U razmaku od 8 dana prirediti
dvije akademije, i to na otvorenu, u vrije-
me velikih poljskih poslova, to je — imati
volje i sposobnosti. Neka je na čast kri-
žarskoj mladosti! Bilo kako bilo, svak će
prije ili kasnije morati doći do spoznaje, da
je križarska omladina u Vodicama sivatila
svoj zadatak u preporodnom radu. Neka se
javi i otvoreno reče da ta omladina ne kro-
či zacrtanom linijom oko stvaranja bolje na-
rodne budućnosti! I ko će se usuditi reći
da to nije četa, malena ali svjesna, koja
samo ne deklamira o poštenju i pravdi, ne-
go poštenje i pravdu djelom, na svakoj
stazi, ispovijeda? A to je jedino ispravan
put k sigurnoj obnovi! — Točke programa
su sve prisutne ugodno iznemadile. Djeca
iz obdaništa su pobrala buran pljesak. Dva
jaka dramska komada u 2 čina izveli su
članovi, kao i obično, dobro i s razum-
jevanjem.

U DOMU MLADOMISNIKA za stolom
bilo je lijepih nazdravica. Treba spomenuti
dličnoga starinu prečasnog don Marka Co-
rića, župnika iz Pirova. — Brzojavne
pozdrave i pismene čestitke pročitao je mla-
domisnikov propovjednik. Uz ostale bio je
prisutan i dr Kreše Zorić, rektor sje-
meništa, bivši župnik Vodica.

Obrovac

VELIKO MLADOMISNIČKO SLAVLJE

Hrvatski katolički puk Obrovca i okoli-
ce ne će nikada zaboraviti dan 2. svibnja t.
g., dan Mlade Mise vlč. don Ante Oštri-
ća. Otkad je blagopokojni prepozit Iva-
nović rekao Mladu Misu u Obrovcu, pro-
šlo je preko 50 godina. Poslije njega Obro-
vac nije doživio mladomisničkog slavja. Za-
to je Mlada Misa vlč. Oštrića nezaboravni
dogadaj, koji će se duboko usjeći u dušu
njegovih prijatelja i rodbine, kao i ostaloga
puka.

Kad su Obrovčani čuli, da će njihov
drugi Tonči reći svoju prvu sv. Misu u Si-

beniku, a ne u Obrovcu, oni su odlučili, da će mu omogućiti, da taj svoj najstreniji dan i događaj doživi baš u rodnom Obrovcu. Stvoreni odbor, koji se svim marom stao brinuti, da svečanost uspije što bolje. Vlač. g. župnik don M. Klarić te gg. K. Crljenko Del' Orco, Festini, Ivezic, Basletić i dr. osobito su učinili sve, što su mogli, da se mladomisnik osjeti kao kod svoje kuće. Svi, koji katolički i hrvatski misle u Obrovcu, zauzimali su se i pomogli moralno i materijalno, da ova svečanost uspije. I uspijela je.

Kad je mladomisnik iz župskoga stana polazio u crkvu, orila se pucnjava i pjesma. Crkva je bila premalena, da primi sav puk, koji je htio prisustvovati Mladoj Misli. Propovijedao je mp. o. fra Pavao Silov, gvardijan iz Karina, a manuduktor mu je bio župnik vlač. don Mate Klarić. Svečanost je svršila na najveće zadovoljstvo mladomisnika, rodbine i prijatelja.

Dragi naš mladomisniče, Tvoji Te Obrovčani ne će nikada zaboraviti! Neka Te Bog prati u Tvom radu za Crkvu i hrvatski narod!

Prijatelj ispod Velebita

Drniš-Visovac

MLADA MISA

Naš ugledni mještanin o. fra Roko Labor otpjevao je 9. t. mj. prvu sv. Misu na otočiću Visovac.

Njegova ud. majka s djecom i ostala rodbina, prijatelji i znanci s osobitim interesom su očekivali taj rijetki događaj.

Interesantno je bilo gledati odlazak iz Drniša prijatelja mladomisnikovih, osobito njegove majke, koja je s tolikim zanosom išla da primi presvetu hostiju iz ruku svoga sina.

Pred kućom svečara poredala se vozila, a na čelu lepršala je hrvatska trobojka. Na cijelom putovanju onog krasnog proljetnog jutra narod je prolaznike pozdravljao.

Na pomolu crkve Bl. Dj. Marije na Visovcu svi smo se ko na zapovijed spustili na koljena, izmolili naše kršćanske molitve i spustili na dragi otočić.

Stjepan Cavka

Križarske vijesti

KRIŽARSKI DAN 1937. Proslava Križarskog dana u godini 1937. obaviti će se vanjskim svečanostima tokom mjeseca lipnja, srpnja, kolovoza i rujna. Crkvena proslava je u nedjelju 19. rujna, kojega dana će po svim krajevima Križari pristupiti zajedničkoj sv. Pričesti. Vanjske proslave mogu se organizirati po volji bilo koju nedjelju ili blagdana. Što prije treba na V. K. B. javiti dan proslave „Križarskog dana“.

ODRŽANE PROSLAVE „SOCIJALNOG DANA“. U nedjelju 9. V. održane su proslave križarskog Socijalnog dana u Slav. Brodu (govorio dr. Cicak), Moravcu (govorio I. Tubaković), Dubrovniku, Sarajevu, i Hraštinama.

POSJET GROBU POK. DRA MERZA. Zagrebački Križari posjetili su grob pok. dra Merza u nedjelju 9. V.

ODGOVOR Vatikana Njemačkoj. Vatikansko državno tajništvo uputilo je Njemačkoj odgovor na njemačku notu radi enciklike Pape Pija XI. protiv progona katolika u Njemačkoj. Vatikanska nota ima 7 stranica. Najprije naglašuje pravo Svete Stolice, da sa svojim biskupima u Njemačkoj nesmetano opkć i da s njima podržava diplomatski zaštićene veze, po kojima im smije saopćiti i svoje okružnice, a da ih nitko u tome ne nadzire. Sveta Stolica naglašava, da to pravo crpi iz općih državnopravnih i još napose iz propisa samoga konkordata. Zatim nabruba potanko, u čemu se sve njemačka vlada ogriješila o propise konkordata, i to stvarno dokazuje. Vatikanski odgovor pri tome je silno stvaran te je posvema sačuvaao strogo diplomatski oblik. U tome se potpunoma razlikuje od polemičnoga značenja njemačkoga odgovora na Papinu okružnicu. — Daljni koraci Svete Stolice ovisit će o razvoju kulturne borbe u samoj Njemačkoj. Za Vatikan i njemačke biskupe nijesu mjerodavne riječi i govori, što ih njemački državnici u raznim prilikama orže, već samo djela i vjerno diplomatskim ugovorima. Hitlerov neočekivani govor smatraju svakako za pogoršanje položaja, tim više, jer je bio točno upućen o pomirbenim pokušajima, što ih je Sveta Stolica bila poduzela diplomatskim putem. Kakve koristi očekuje Hitlerov narodni socijalizam iz progona katoličke Crkve i nijekanja kršćanstva uopće — i to u današnjem tako ozbiljnom svjetskom položaju, uistinu je nemoguće ustanoviti...

Udovoljeno neophodnoj potrebi Šibenika

Posveta nove zgrade realne gimnazije u Šibeniku

U nedjelju, 9. svibnja t. g. doživio je grad Šibenik, a s njim i sva Sjeverna Dalmacija, rijetko slavljenu posvetu i otvora uistinu veličajne nove zgrade realne gimnazije podno Šubičevca, za kojom se već godinama osjećala neophodna potreba za hiljadu daka grada Šibenika i sjeverne Dalmacije.

Već u 8 sati jutro okupila se sva školska omladina sa svojim nastavnici u katedrali sv. Jakova na svečanu službu Božju, koju je održao kateheta peč. don Ante Radić, preko koje je skladno pjevao zbor sjemeništaraca. Prigodni crkveni govor održao je kateheta vlač. don Ante Letinić.

U 10 sati svi su učenici zauzeli određeno mjesto pred romantičnim pročeljem nove zgrade, čineći špalir po stepenicama ulaza.

Točno u 11 sati našli su se na okupu u auli nove zgrade svi predstavnici građanskih, crkvenih i vojnih vlasti: izaslanik Nj. V. Kralj potpukovnik Antunović, ban Primorske Banovine dr. Jablanović kao zamjenik ministra prosvjete Dobrivoja Stošovića preuzv. biskup i apostolski administrator dr. Jerolim Mleta, načelnik prosv. odjeljenja prof. Stipčević, protojerej g. Macura, direktori splitskih srednjih škola, splitski podnačelnik g. Ivančević, načelnik tehničkog odjeljenja ing. Stella, komandant mornaričke komande kapetan b. b. Ulmansky, predstavnik biskupskog sjemeništa peč. Grandov, peč. Cvitanović, sreski načelnik g. Urlič i predstavnici svih vlasti, kulturnih i humanitarnih društava u Šibeniku, kao i pojedini načelnici i općina sjeverne Dalmacije.

Čin svečanog blagoslova obavio je bivši dugogodišnji kateheta šibenske gimnazije prepozit Kaptola presvj. g. don Rudolf Pian uz asistenciju kateheta peč. Radića i vlač. Letinića, a zbor je klerika — učenika gimnazije pratio uzornim koralnim pjevanjem. Iza blagoslova mornaričke je glazba odsvirala molitvu, poslije koje obavio je blagoslov i pravoslavni protojerej g. Macura.

Prvi je nato užo riječ načelnik prosvjetnog odjeljenja g. Stipčević, koji je u svom govoru upravo toplu riječ zahvalnosti g. banu na njegovom neumornom zauzimanju za novu zgradu gimnazije, oslovivši pri tome i učenike u smislu rada i reda u novoj zgradi. — G. ban dr. Jablanović tada u ime ministra prosvjete g. Dobrivoja Stošovića izrazio je u svom govoru izraze osjećaja velikog zadovoljstva i žive radosti, što može da na ovako svečani način inauguriše nastavu i školski život u novoj zgra-

di. Zahvaljuje Providnosti Božjoj na velikom djelu i naglasuje, da se uzgoj u novoj zgradi odvija na načelima vječne Istine. Dobrote i Ljepote. Upravlja riječ gg. nastavnici, da usavršavaju svoju duhovnu ličnost u pravcu radnosti, produbljivanja znanja, savršenosti, muževnosti, samoprijedora i rada za dobro naroda i domovine. Kaže, da ga je u radu na izgradnji i na uređenju nove zgrade vodila trajna brigada i ljubav do grada Šibenika i Sjeverne Dalmacije, da se nesmetano možemo takmičiti s ostalim naprednim narodima na području narodne prosvjete. Direktor šibenske gimnazije g. M. Triva zahvaljuje se zatim u svom govoru g. banu i svim njegovim saradnicima i trudbenicima u ime djece, roditelja i nastavnika. — Još su govorili predsjednik općine grada Šibenika M. Bačinić i prof. Hruš kao predstavnik splitskog Jug. profesorskog društva.

Iza svih ovih govora otpjevao je veliki zbor učenika državnu himnu.

Naročito postavljeni zvučnik prenašao je pred zgradom sve obrede i govore.

Nakon završenih svečanosti povukli su se gg. nastavnici u otmene prostorije profesorske zbornice i u prisustvu gg. bana i načelnika prosv. odjeljenja održali svoju prvu svečanu sjednicu u novoj zgradi na kojoj je prvi govorio direktor g. Triva, zatim u ime nastavnika g. prof. Matković, pak g. ban. S ove sjednice bili su upućeni pozdravni brzojavi Nj. V. Kralju, g. ministru prosvjete i načelniku ministarstva prosvjete za srednju nastavu.

Uveče su učenici održali prvu svečanu akademiju u krasno opremljenoj dvorani za svečanosti, a zatim je u sumraku čitava zgrada bila divno rasvijetljena u moru žarulja.

Kao sinovi ovoga Krešimirovog grada veselimo se na dobiti ove monumentalne zgrade, namijenjene za temeljiti duhovni i umni uzgoj naše srednjoškolske omladine. A kao eminentno kršćanski grad, u ime hiljada naših građana želimo, da temelj cjelokupnog uzgoja u novoj zgradi bude počiva na vječnim kršćanskim zasadama, jer „ako Gospod ne sazida kuće, uzalud se trude oni, koji je zidu“. Novu zgradu kao ured našega grada pozdravljamo ovdje riječima jednoga od prigodnih govornika:

„Hrame divni i ljepoto mloga Mladost našu učii, sveder sjećaj, Da su čeda vječnog Tvoreca Boga Na braniku doma, roda svoga!“

Život Šibenika

DUHOVI. Jedan od najvećih blagdana u crkvehoj godini. U našim crkvama biće obični nedjeljni red službe Božje. U katedrali u 11 s. biće pontifikal preuzv. biskupa.

DUHOVSKI PONEDELJAK. Red službe Božje je isti u našim crkvama kao i u nedjelju. U katedrali biće u 10¹/₂ konventualna sv. Misa, a ne u 11 s. kao obično, jer dijeljenje sv. krizme počinje u 11¹/₄ s.

INZ. KOSUTIĆ U ŠIBENIKU. Prošlih dana pobooio nas je zamjenik dra Mačeka inž. A. Kosutić, potpredsjednik b. HSS i prilikom dolaska i prilikom odlaska razvilo se velebno hrvatsko slavlje, u kojemu su sudjelovale tisuće, sve što hrvatski osjeća. Ovom prilikom se ponovno divno očitovala sloga i kompaktnost svih Hrvata. Svi oni, koji su računali na neslogu i raspad složnog hrvatskog fronta, ovom prilikom su doživjeli gorko razočaranje. Za vrijeme njegova boravka grad je bio okižen hrvatskim trobojkama. Održao je više sastanaka sa mjesnim i kotarskim predstavnicima b. HSS. Održao je i dva javna govora: s terase Hotel „Kriška“ te iz vagona prije odlaska. Naglasio je našu odlučnu borbu za slobodu te ulio mnogo nade u skorou sretniju budućnost.

SV. KRIZMU DJELIĆE preuzv. biskup na duhovski ponedjeljak u 11¹/₄ s. u katedrali iza svečane sv. Mise.

KVATRE. U srijedu 19. t. mj., petak 21. t. mj. i subotu 22. t. mj. padaju t. zv. ljetne kvatre. Sva tri dana je strogi post i nemrs. Ovoga puta post i nemrs prikažimo Bogu za naše ovogodišnje mladomisnike.

BLAGDAN GOSPE POMPEJA bio je svečano proslavljen u prošlu subotu 8. t. mj. Kao priprava za blagdan bila je devetnica, a u predvečerje bio je vatromet i rasvjeta na Gorici. Na blagdan već u 4¹/₂

počele su sv. Mise, tako da se izradalo 12 sv. Misa. U podne bio je ruzarij, kratka propovijed i Molitva, a uvečer blagoslov. Ujutro je ljepi broj vjernika pristupio sv. pričesti, a kroz cijeli dan pobožni narod dolazio je i molio se pred Pompejskom Gospom.

SV. PASKVAI slavi se u ponedjeljak 17. t. mj. u samostanskoj crkvi sv. Lovre.

U FOND „KATOLIKA“ doprinio je g. Viktor Gerčar Din 10, da počasti uspomenu pk. Lucije ud. Ercceg. — Uprava harno zahvaljuje.

SVIM ČLANICAMA „ZIVOGA SVIJETLA“ javljam, da je nakana klanjanja za sljedeći tjedan (od 17.—23. V.): da se nemo ral ukloni iz naše javnosti. — Don Ante Radić.

MILODARI „UBOŠKOM DOMU“ (u travnju 1937.) Da počaste uspomenu pk. Lucije ud. Ercceg: Edvide Jelić, Ante Vodanović i Urlič Simun, sreski načelnik, po Din 20; Juras Milan, Forni Marija Martinović Mihovil i Marija Medić, po Din 10. — Da počasti uspomenu pk. Marije Aleksije: Josip Bujas, odvjetnik, Din 100. — Da počaste uspomenu pk. dra Josipa Marčelića: Činovnici banov. bolnice u Šibeniku Din 370; Stipe Sare Din 300; Don Jerko Jurin Din 200; Rendić-Miočević Viktorija i Ivo, Rendić-Miočević Serdije i Viola, Obitelj pk. Lava Supuka, Dr Ivčić Milivoj, Ing. Cezar Chibov, Obitelj apotekara Miloševića, Ana ud. Dabinić, Marija ud. Gazzari po Din 100; Dr Niko Barišić, Vilim Beroš, Obitelj Ive Balce, Obitelj Josipa Tarle, Obitelj Neve Fulgosi, po Din 50; Obitelj Stipana Boudula Din 40; Braća Protega pk. Ive, Obitelj Crljenko i Salomon Drutter, po Din 30; Dr Mihovil Dekaris, Dr Vladimir Vuletin, Milić-Štrkalj Ivan, Luka Šarić, Josip Belamarić, Obitelj Zorzenoni, geom., Frane

Pasini, po Din 20. — Da počaste uspomenu pk. Anke Miličić: Jurjević Katica Din 25 i Celeste Rossini Din 10. — Da počaste uspomenu pk. Borisa Bulat: Šimun Urlič, sres. načelnik, Din 20; Obitelj Zorzenoni i Braća Protega po Din 10. — Da počasti uspomenu pk. Cvit Kalik: Obitelj Karković Din 50. — Da počasti uspomenu pk. Amelije Blažević: Romano Vlahov Din 50. — Da počasti uspomenu pk. Ane Cusmich Matiazzi: Ivo Antić-Poluš Din 50. — Harna Uprava zahvaljuje.

Do svijetu

BORBE ZA BILBAO. Nacionalisti još siraju ofenzivu na Bilbao, kako bi što prije spriječili evakuaciju, koja se sada ubrzano vrši. Ne vjeruje se da će biti moguće prevesti evakuaciju posvema, pak će mnog ljudi, koje bi trebalo spasiti, ostati u gradu izloženo svim strahotama uličnih borba, od kojih će sigurno doći, jer su Baski odlučili do posljednje mogućnosti braniti svoj glavni grad. Nakon pada gorskog masiva Sollube može se smatrati da je sudbina Bilbaoa zapečaćena i sada se samo radi o otporu Baska, koliko će oni moći zadržati prolivnika pred vrata grada. Tu se nalaze na brzu ruku izgrađene obrambene pozicije, koje mogu na kratko vrijeme držati nacionaliste, ali je položaj Baska težak, jer su nacionalisti na mnogo mjeseci prodrli na obalu, pa mogu svojim baterijama tući u leđa ovim braniteljima Bilbaoa. Prema posljednjim vijestima nacionalisti se s gorskih masiva oko grada spuštaju u nizine, gdje mogu s većim uspjehom primjeniti u borbi svoje tankove i motORIZIRANE čete. U svemu se vidi, da nacionalisti sada ne žale žrtava i bacaju u borbu neprestano nove snage, kako bi što prije osvojili Bilbao za koji su već davno najavili da će brzo pasti u njihove ruke. Sada se radi o njihovom prestižu o moralu njihovih četa, pa će zato nastojati svladati što prije sve zapreke, kako bi ušli u grad i imali udarac Francuskoj i Velikoj Britaniji koje su pokazale toliko interesa za sudbinu Baska. Jedina zapreka za brzo ostvarenje nacionalističkog plana mogao bi biti udarac što su ga vladinovi poduzeli prema Toledu. Nacionalisti su svoje jače snage bacili na Bilbao, pa su to iskoristili vladinovi da izvrše pritisak na Toledo i na taj način donekle smanje pritisak na Bilbao. Hoće li u tome vladinovi posvema uspjati, sada je još teško reći. O tome slijedećem broju.

USTANAK ANARHISTA U BARCELONI. Anarhisti u Barceloni i Kataloniji htjeli su dobiti svu vlast u svoje ruke. Kad im to komunisti nijesu htjeli dati, podigli su ustanak i izazvali krvave borbe. Tankovi i strojne puške su bile u akciji. Valencijska vlada poslala je u Barcelonu generala Pozasa, da kao glavni vojnički komesar silom uguši ovu pobunu anarhističku s nekoliko hiljada iskušanih milicionera. U akciji protiv anarhista sudjeluju i ratni brodovi, koje je poslala vlada u Valenciju. Anarhisti se silno opiru u pokrajini, gdje još uvijek drže u svojim rukama nekoliko gradova i mjestata, dok su u Barceloni znatno popustili. Oni drže u svojim rukama još periferiju grada, ali nijesu borbeni, nego se pasivno drže na svojim pozicijama.

KATASTROFA „HINDENBURGA“ Kod spuštanja u Lakehurstu eksplozija uništila ovaj najveći zrakoplov. Od 97 ljudi 3 je mrtvih, a više teže ranjenih. Kako je došlo do eksplozije, još se nije moglo ustanoviti. Ovo mu je bio 21. let u Americu.

AUSTRIJA KAO SPONA IZMEĐU ITALIJE I NJEMAČKE. Francuski politički krugovi komentirajući posjet Rimu njemačkog ministra vanjskih poslova von Neuratha smatraju, da u Rimu i Berlinu pomišljaju na stvaranje carinskog saveza Njemačke, Italije i Austrije. Time bi Austrija u još većoj mjeri bila spona između dvije velike sile i ujedno bi se pojačala njihova privlačna snaga prema drugim državama.

POVODOM JAPANSKIH IZBORA londonski „Morning Post“ piše: „Ovi izbori pokazali su, koliko je u japanskom narodu nepopularna dosadašnja japanska agresivna vanjska politika. Ako vlada generala Hajaša želi ostati na vlasti, morat će da učini ustupke ovako jasno izraženoj volji velike većine naroda. Morat će u prvom redu ublažiti svoj program naoružanja i zauzeti pomirljivije držanje prema nekim stranim silama.“

Jesam li podmirio pretplatu?